

Казакова Л. Ю.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародної політики
Ужгородського національного університету*

Баран Ю. О.

*студентка факультету міжнародних економічних відносин
Ужгородського національного університету*

Kazakova Lyudmyla

PhD in Law, Docent,

Docent of International Policy Department

Uzhhorod National University

Baran Yuliya

Student of the International Economic Relations Faculty

Uzhhorod National University

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА КРАЇНИ АЗІАТСЬКО-ТИХООКЕАНСЬКОГО РЕГІОНУ

Анотація. У статті показано важливість і зростаючу роль цифрової економіки в глобальній системі економічних зв'язків країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Досліджено та аргументовано актуальність ролі цифрової економіки як на глобальному рівні, так і в групі країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Для збору статистичних даних досліджено рейтинг провідних країн світу у галузі цифрової економіки станом на 2019 р. Виявлено та проаналізовано причини стрімкого розвитку цифрових технологій у країнах регіону. Проаналізовано наявні проблеми в регіоні серед розвинутих та країн, що розвиваються, та визначено шляхи їх вирішення. Зроблено висновки та прогнози стосовно подальшого розвитку країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону на цифровому ринку.

Ключові слова: цифрова економіка, Азіатсько-Тихоокеанський регіон, ринок цифрових технологій, інформаційно-комунікаційні технології, Інтернет.

Вступ та постановка проблеми. Зі стрімкою зміною глобальних світових тенденцій змінюється й економічний складник світової арени. У новому тисячолітті ми можемо спостерігати посилення ролі новітніх технологій у розвитку підприємств та корпорацій, що стало причиною виникнення економіки нового формату – «діджитал», або цифрової економіки.

Відповідно до стрімких змін у суспільстві змінюється й ринок та його головні гравці. Порівнюючи з минулим століттям, можна помітити, що нині центр глобальної економічної діяльності рухається на Схід, це спричиняється посиленням виробничої та торговельної потужності країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону.

Актуальність дослідження цифрової економіки полягає у тому, що це є стрімкою тенденцією, яка швидко розповсюджується та є надзвичайно пріоритетною у межах сучасного ритму життя. Цифрові технології поширюються на всі його сфери, і можна сказати, що у кожний період розвитку інформаційно-комунікаційних технологій вони є «вікном у майбутнє».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для дослідження теоретичних аспектів цифрової економіки у країнах Азіатсько-Тихоокеанського регіону було використано джерела зарубіжної літератури. Досліджено праці таких зарубіжних науковців, як Д. МакДугал, Д. Тапскотт, К. Шваб та ін., які заклали основи теорії креативної економіки.

Також було використано статистичні дані Організації економічного співробітництва та розвитку, IMD, Digital Trade Barriers Database, ECIPE та ін.

Метою даної роботи є аналіз та виділення особливостей формування успішного ринку цифрових товарів та послуг у країнах Азіатсько-Тихоокеанського регіону.

Результати дослідження.

Сьогодні цифрова економіка є світовим лідером за темпами зростання: щорічні показники становлять 10% у період 2010–2016 рр. Згідно з даними Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСД), на цифровий ринок припадає близько 13% усього світового виробництва [1].

За короткий проміжок часу спосіб використання товарів та послуг інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) помітно змінився і дав людям змогу розвивати бізнес та економіку нового зразку. Ще десять років тому революція в галузі ІКТ була новою у методах взаємозв'язку: більшість жила в епоху електронних листів, текстових повідомлень та дзвінків. Проте нинішні зміни глобального характеру являють собою велике оновлення комерційної екосистеми для підприємств, інноваторів та споживачів. Вони стають рушійною силою для нових можливостей, процвітання свободи та рівності.

Проте що являє собою цифрова, або «діджитал», економіка? Її характерною відмінністю є те, що вона базується на використанні цифрових комп'ютерних технологій, у процесі чого основні складники економічної діяльності – виробництво, продаж та постачання – здійснюються через Інтернет [6].

Важливість цифрових ринків у світовій економіці постійно зростає. Сукупна вартість Інтернет-компаній із ринковим капіталовкладенням понад 100 млн. дол. США була оцінена в 2017 р. у 7 трлн. дол., це на 67% більше, ніж у 2015 р. Деякі глобальні цифрові платформи досягли лідируючих ринкових позицій у певних сферах на світовому ринку.

Наприклад, компанія Google має 90% ринку пошукових Інтернет-систем, а на Facebook припадає дві третини світового ринку соціальних медіа, що робить його провідною платформою даної галузі. Цифрова платформа роздрібної торгівлі Amazon становить близько 40% від

світового ринку цієї сфери, а її вебсервіси займають аналогічну частку світового ринку хмарних послуг [2].

Сучасні тенденції вказують на зростаюче лідерство країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону в галузі цифрової економіки: чимало з них займають провідні позиції у даній галузі завдяки своїй «смартфоноорієнтованій» культурі споживання, високому рівню проникнення передової телекомунікаційної інфраструктури (напр., LTE) та електронній комерції, що активно розвивається [5].

Наприклад, у 2015 р. продажі мобільних додатків в Азії зростали вдвічі швидше, ніж у Європі та Північній Америці. Так, одна з найбільш розвинутих країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону Сінгапур є світовим лідером за показниками готовності до технологічних трансформацій економіки.

Відповідно до рейтингу IMD країн за рівнем конкурентоспроможності у сфері цифрової економіки, лідируючі позиції зайняли три країни Азіатсько-Тихоокеанського регіону: Сінгапур (2-е місце), Гонконг (8-е місце) та Південна Корея (10-е місце) [4].

Незважаючи на значну соціальну та економічну диверсифікацію серед країн, цифрова економіка розвивається стрімкими темпами практично у всьому регіоні. Багато країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону є джерелом передових технологічних проривів та сприяють швидкому розширенню нових цифрових послуг.

Корпоративний сектор регіону також характеризується особливою динамічністю в розвитку «цифрового бізнесу». Великі транснаціональні компанії, такі як Huawei та Samsung, є провідними гравцями на світовому ринку та стають інноваторами у галузі цифрових технологій. Нові послуги проникають на ринки, іноді темпом, вищим у країнах АТР, ніж де-небудь в світі. Чемпіон Індії з електронної комерції Flipkart збільшив продажі майже на 45% за останній фінансовий рік, і це не єдиний приклад [3].

Цифрові послуги дали змогу новому та малому бізнесу розширюватися та конкурувати способами, які раніше вважалися недоступними. Ключовим моментом є те, що цифрова економіка допомагає переробити азіатсько-тихоокеанську структуру бізнесу та ринків, ставлячи пріоритетом інновації та інтереси як підприємств, так і споживачів.

Нині прослідковуються позитивні тенденції у розвитку галузі цифрової економіки країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону, що сприяє процвітанню економіки за допомогою інновацій. Слід очікувати, що відбудеться швидке збільшення цифрових інвестицій – створення цифрових фондів – та проникнення цифрових послуг на ринок, що сприятиме економічному розвитку.

Існують певні рушійні сили, що зумовлюють розвиток цифрової економіки в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.

Азіатсько-Тихоокеанський регіон є відкритим для бізнесу будь-якої галузі. Його швидкий розвиток пов'язаний із глобальною екосистемою технологій, інвестицій та утворенням корпоративних зв'язків, що природним чином виникають у регіоні. Своєю чергою, це зумовлює зміщення глобального центру «тяжіння» світової економіки. За останні 30 років відбулися стрімкі зміни, що зумовили рух економічного центру з Трансатлантичного регіону у напрямку Південно-Східної Азії.

Значну частину населення розвинутих країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону становить середній клас. Цей чинник сприяє динамічному розвитку економіки, що відбувається за рахунок високої купівельної спроможності.

У багатьох країнах Азії у загальній кількості населення велику частину займає молодь. Це зумовлює значну кількість споживачів, які є «смартфоноорієнтованими»

та відрізняються високою готовністю до використання нових цифрових технологій та послуг.

Високий рівень готовності до технологічних трансформацій різних соціально-економічних галузей регіону. Відповідно до показників World Economic Forum's Network Readiness Index, що відображає готовність країн світу до високотехнологічних змін та використання цифрових технологій у різноманітних сферах життя, Сінгапур займає перше місце, а в топ-20 включено велику кількість країн АТР.

У цифровій економіці існує тенденція, спрямована на підтримку зростання малого та середнього бізнесу та ролі жінок у підприємницькому секторі, що зменшує гендерний розрив у даній галузі. За даними Mastercard 2017 р. «Частка жінок у підприємницькому секторі», лідируючу позицію займає Нова Зеландія. До топ-10 також входять Австралія, Філіппіни та Таїланд [5].

Високий рівень якості має інфраструктура ІКТ в країнах Азіатсько-Тихоокеанського регіону, що забезпечує готовність до технологічних трансформацій [3].

Ці соціально-економічні чинники відрізняють стан цифрової економіки у країнах Азіатсько-Тихоокеанського регіону від інших країн світу. Маючи сприятливу основу для процвітання, вони можуть зіграти провідну роль у поширенні глобальних технологічних інновацій та сприяти зростанню конкурентоспроможності у галузі цифрової економіки, збільшуючи кількість гравців та продукції на світовому діджитал-ринку.

Незважаючи на наявність сприятливого клімату, подальший прогрес цифрового ринку країн АТР потребує стимулювання інновацій та відповідних політичних дій. У даній статті наведено три рекомендації для сприяння подальшому розвитку цифрової економіки у Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.

По-перше, стимулювання технологічного розвитку та зростання продуктивності є пріоритетною політикою у всьому Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Це потребує ведення політики, напрямом діяльності якої є усунення бар'єрів у цифровій економіці.

Завдання політичного сектору країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону: створення відкритого простору для ведення Інтернет-торгівлі та залучення технологічних інновацій у нецифрових галузях. Важливим кроком є ліквідація бар'єрів, таких як ускладнення процесів реєстрації, ліцензування та ухвалення; протекціоністські заходи з боку держави, що заважають проникненню цифрових технологій у нецифрові сектори, а надто у сферу надання послуг.

Незважаючи на це, відповідно до даних the Digital Trade Barriers Database, країнами з найбільш відкритим ринком цифрової економіки є Нова Зеландія та Гонконг. Для інших країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону існує велике поле для наближення до результатів лідерів регіону. Закриття розриву між лідерами та відстаючими у цій сфері є важливим для всього регіону та глобального процвітання цифрової економіки [3].

По-друге, країни Азіатсько-Тихоокеанського регіону повинні й надалі поглиблювати свій ІКТ-капітал, збільшуючи число інвестицій у галузь цифрової економіки.

Збільшення ІКТ-капіталу – складник розвитку діджитал-інновацій та економічного розвитку в країнах АТР. Хоча промислово розвинуті країни регіону вже лідирують у таких показниках, як інфраструктура ІКТ та людський капітал, у межах цифрового ринку між усіма країнами Азіатсько-Тихоокеанського регіону існують великі відмінності. Країни, що розвиваються, у пропорційному відношенні спрямують більше інвестицій в ІКТ-капітал в осяжному майбутньому [6].

У зв'язку з тим, що Азіатсько-Тихоокеанський регіон включає значну кількість країн, існує великий рівень диверсифікації соціально-економічного стану та загальної рівня життя між країнами регіону.

Меш розвинутих країнам та країнам, що розвиваються, потрібно використовувати досвід лідируючих країн регіону, що посідають провідні місця на сучасному світовому ринку цифрових технологій. Деякі з розвинутих країн, наприклад Південна Корея, пройшли шлях від виробництва обладнання до цифрового ринку та високотехнологічних товарів. Інші, як Сінгапур, продемонстрували, що бізнес-послуги можуть успішно розвиватися у разі залучення висококваліфікованих працівників та цифрових інновацій.

У разі подальшого розвитку економічних потужностей регіону у цифровій галузі з урахуванням та вирішенням поточних проблем значно більша кількість країн АТР у близькому майбутньому займе лідируючі позиції на світовій арені цифрового ринку.

Висновки. Цифрова економіка є потужним економічним складником сучасного світового ринку, оскільки

відтворює ритм життя нинішнього суспільства. Вона проникає у різні сфери ринку та є важливим елементом успішного розвитку – ведення прогресивної цифрової економічної діяльності забезпечує планомірний розвиток як цілих країн, так і конкретних корпорацій.

Із появою нових економічних тенденцій змінюються і гравці на світовому ринку. Дедалі більшої потужності набувають країни Азіатсько-Тихоокеанського регіону, серед яких і такі нові індустріальні країни, як Сінгапур, Гонконг, Тайвань та ін., що грають суттєву роль у зміні координат економічного глобального центру.

Даний регіон відрізняється своєю різноманітністю та широкою диференціацією населення, враховуючи економічний, соціальний та культурний рівні розвитку. Тим не менше лідери регіону – розвинені країни, такі як США, Нова Зеландія, Австралія, Японія, є прикладом для інших економічних районів і стимулюють прискорення технологічного розвитку та поширення цифрової економіки у менш прогресивних країнах.

Список використаних джерел:

1. Accenture. Unlocking the Digital Potential of Industries Across Europe. Accenture Strategy. *European Business Summit Report*. 2016. URL : https://www.accenture.com/t20170417t121149z_w_/us-en/_acnmedia/pdf-22/accenture-ebs-2016-summit-report-unlocking-digital-growth.pdf?fla=en (дата звернення: 25.11.2019).
2. DIGITAL ECONOMY REPORTS. 2019 : вебсайт. URL : https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/der2019_overview_en.pdf (дата звернення: 27.11.2019).
3. Fredrick E. Embracing Innovation and Economic Development: *A Policy Perspective for the Asia-Pacific Region*. 2018. URL : <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgxwGBwTpbzBXPzJSjvfnBfmWxK?projector=1&messagePartId=0.1> (дата звернення: 25.11.2019).
4. IMD World Competitiveness Center. World Digital Competitiveness Ranking. 2019. URL : <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-digital-competitiveness-rankings-2019/> (дата звернення: 28.11.2019).
5. Mastercard. Index of Women Entrepreneurs. 2018. URL : <https://newsroom.mastercard.com/press-releases/women-in-charge-mastercard-index-reveals-how-countries-are-progressing-to-empower-women-entrepreneurs/> (дата звернення: 28.11.2019).
6. McKinsey. Internet Matters: Te Net's Sweeping Impact on Growth, Jobs and Prosperity. Global Institute. New York, 2011.

References:

1. Accenture. Unlocking the Digital Potential of Industries Across Europe. Accenture Strategy. *European Business Summit Report*. 2016. URL: https://www.accenture.com/t20170417t121149z_w_/us-en/_acnmedia/pdf-22/accenture-ebs-2016-summit-report-unlocking-digital-growth.pdf?fla=en (accessed 25.11.2019).
2. DIGITAL ECONOMY REPORTS. 2019: веб-сайт: URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/der2019_overview_en.pdf (accessed 27.11.2019).
3. Fredrick E. Embracing Innovation and Economic Development: *A Policy Perspective for the Asia-Pacific Region*. 2018. URL: <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgxwGBwTpbzBXPzJSjvfnBfmWxK?projector=1&messagePartId=0.1> (accessed 25.11.2019).
4. IMD World Competitiveness Center. World Digital Competitiveness Ranking. 2019. URL: <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-digital-competitiveness-rankings-2019/> (accessed 28.11.2019).
5. Mastercard. Index of Women Entrepreneurs. 2018. URL: <https://newsroom.mastercard.com/press-releases/women-in-charge-mastercard-index-reveals-how-countries-are-progressing-to-empower-women-entrepreneurs/> (accessed 28.11.2019).
6. McKinsey. Internet Matters: Te Net's Sweeping Impact on Growth, Jobs and Prosperity. Global Institute. New York, 2011.

ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ НА СТРАНЫ АЗИАТСКО-ТИХООКЕАНСКОГО РЕГИОНА

Аннотация. В статье отображены важность и возрастающая роль цифровой экономики в глобальной системе экономических связей стран Азиатско-Тихоокеанского региона. Исследована и аргументирована актуальность роли цифровой экономики как на глобальном уровне, так и в группе стран Азиатско-Тихоокеанского региона. Для сбора статистических данных исследован рейтинг лидирующих стран мира в сфере цифровой экономики состоянием на 2019 г. Определены и проанализированы причины стремительного развития цифровых технологий в странах региона. Проведен анализ существующих проблемы развитых и развивающихся стран в регионе и определены пути их решения. Сделаны выводы и прогнозы по поводу дальнейшего развития стран Азиатско-Тихоокеанского региона на цифровом рынке.

Ключевые слова: цифровая экономика, Азиатско-Тихоокеанский регион, Интернет, цифровой рынок, информационно-коммуникационные технологии.

THE IMPACT OF DIGITAL ECONOMY ON THE ASIA-PACIFIC REGION

Summary. This scientific article considers all aspect, modern importance and growing role of digital economy in the global economic system of the Asia-Pacific region's countries. The researches were made on the problem of actuality of the digital economy role in the Asia-Pacific region. This article highlights the main factors and reasons of rapid digital economy growth in the Asia-Pacific region. According to different social-economic factors The Asia-Pacific region has great opportunities to increase its prosperity through

the digital economy. The region's digital ecosystem is supported by good technological readiness and a "mobile-first" culture that have been a vanguard of digital entrepreneurship and experimentation. Success in the digital economy does not happen by default. Just like everywhere else, it is not inevitable that digitization will lead to big improvements in consumer benefits and general welfare. For the digital economy to deliver on its huge potential, there has to be a supportive policy environment that incentivizes investment, innovation and competition. All Asia-Pacific economies would benefit from policies that promote the digital economy and enable innovation from new and existing firms - big and small, domestic and foreign. If countries continue developing policies that make it easier to trade, invest and compete in their economies, the Asia-Pacific region will sustain its high rates of economic growth, not least through faster digital deepening. Generally, there is a clear and optimistic forward-looking agenda for Asia-Pacific economies seeking to expand innovation, productivity and the digital economy. The digital economy comes with a great promise for the region: it will help many countries in the region to sustain its trend of doubling GDP per capita for every generation, if not faster. Businesses and governments have all the tools they need to make that promise real. This scientific article eventually declares conclusions and prognoses in relation to subsequent development of the world market of digital economy and the role of Asia-Pacific countries in it.

Key words: digital economy, Asia-Pacific region, Internet, digital technology market, informational-communicational technologies.